

ІНСТРУМЕНТИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЙТИНГУ НАУКОВЦІВ

Влащенко Людмила Георгіївна, заступниця директорки Наукової бібліотеки Харківського національного університету радіоелектроніки, Харків, Україна,
Нікітенко Олександр Миколайович, канд. техн. наук, доцент кафедри метрології та технічної експертизи Харківського національного університету радіоелектроніки, Харків, Україна.

Розглянуто дві моделі оцінювання рейтингу науковців. За однією моделлю для оцінювання рейтингу науковців запропоновано використовувати дані з міжнародних наукометричних баз даних. Показано використання трьох підходів під час оцінювання рейтингу. За іншою моделлю для оцінювання рейтингу науковців запропоновано використовувати національний портал забезпечення якості вищої освіти TRUST. Це дозволяє зберігати інформацію про публікації та інші досягнення науковця, включаючи повні тексти, оцінювати рейтинг науковця за більшою кількістю параметрів і створювати необхідні вихідні форми для подальшого їх використання.

Ключові слова: наукометрична база даних, рейтинг науковця, наукометричний показник

Майже кожен викладач університету бере участь у тому чи іншому науковому дослідженні.

На сучасному етапі розвитку з одного боку керівництво українських університетів прагне якнайкраще подати здобутки своїх установ, а з іншого боку кожен науковець теж намагається подати свої досягнення як на національному, так і на міжнародному рівнях.

Керівники вітчизняних закладів вищої освіти орієнтуються на західні моделі та намагаються повернути науку в українські університети.

Подібні намагання наштовхуються на низку національних проблем, найдошкульніші серед яких: обмежене фінансування, слабка інтегрованість вчених українських вишів у світовий науковий простір, локальність переважної більшості вітчизняних наукових видань та складність проведення належної експертної оцінки результатів наукової діяльності працівників університетів.

Врахування наукометричних показників усіма авторитетними світовими рейтингами університетів, такими як Academic Ranking of World Universities, Times Higher Education World University Rankings та QS World University Ranking, стало додатковим фактором зростання популярності практичного застосування наукометрії у вітчизняних вишах.

Метою цієї публікації є огляд моделей, за якими можна здійснювати оцінювання рейтингу науковців.

У зв'язку з цим наукова бібліотека Харківського національного університету радіоелектроніки запропонувала такі підходи для визначення рейтингу науковців за допомогою наукометричних показників:

- загальна кількість публікацій;
- нарахування балів за публікації з урахуванням виду публікації: стаття в журналі чи матеріали конференцій;
- нарахування балів за публікації з урахуванням виду публікації та частини внеску до публікації кожного зі співавторів.

Перший підхід є найпростішим. Але за такого підходу не враховується вид публікації та кількість співавторів публікації.

Другий підхід вимагає введення та обґрунтування вагових коефіцієнтів для кожного виду публікації.

За такого підходу визначення рейтингів науковців нами запропоновано обчислення рейтингу здійснювати таким чином:

$$R = 70n + 20m,$$

де n – кількість статей;

m – кількість тез доповідей.

Третій підхід, крім врахування виду публікації, вимагає ще й визначення частини внеску кожного співавтора у створення публікації. Отже, враховуючи вищенаведене, можна запропонувати таку формулу обчислення рейтингу науковців:

$$R = 70 \sum_{i=1}^n \frac{1}{a_i} + 20 \sum_{j=1}^m \frac{1}{p_j},$$

де a_i – кількість співавторів певної статті;

p_j – кількість співавторів певної доповіді.

Таким чином розрахунок за вищенаведеними формулами надає змогу врахувати не тільки кількість статей, але й кількість співавторів, а також відокремити статті від тез доповідей.

Нижче на рис. 1 наведено результати обчислень рейтингів за запропонованими формулами.

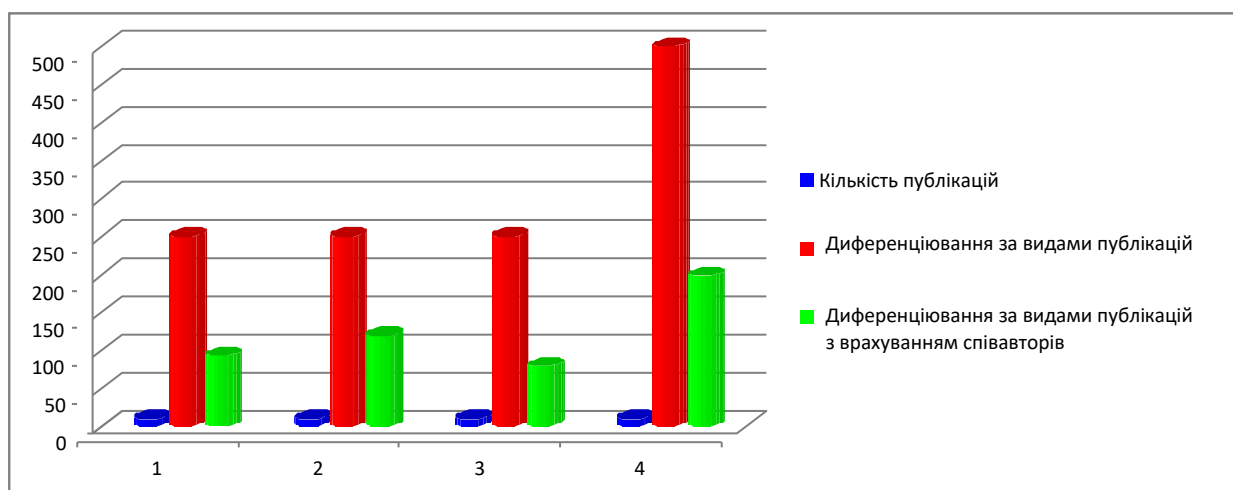

Рисунок 1 – Показники публікаційної діяльності з врахуванням видів публікацій та співавторів.

Нажаль запропонована модель враховує тільки ті публікації, які відображено у вищезгаданих міжнародних базах. Науковці університету мають публікації, які не відображаються в цих наукометричних базах.

Для цього бажано мати змогу постійно одержувати актуальну об'єктивну оцінку їхньої якості та досягнень. Саме для втілення такої мети призначений національний портал забезпечення якості вищої освіти TRUST (рис. 2).

Портал TRUST – загальнодоступний персональний портфоліо-менеджер для працівників освіти та освітніх закладів. Його користувачами є як представники галузі освіти, так і кінцеві споживачі їхньої праці.

Портал є інструментом громадського контролю і впливу на якість вищої освіти. Він покликаний допомогти освітянам відкрито ділитися власними викладацькими й науковими досягненнями, а суспільству – оцінити їх за актуальною шкалою цінностей.

Національний портал забезпечення якості вищої освіти TRUST це – єдина точка доступу до хмарного сховища зареєстрованих даних про суб'єктів, які надають послуги з освітнього процесу, та їхні досягнення і документи, що їх підтверджують. Він також є інструментом для формування і зберігання персоналізованих рейтингів зареєстрованих ресурсів, а також зберігання, перегляду та порівняння систем цінностей, на підставі яких такі рейтинги були або можуть бути побудовані. Зручною можливістю порталу також є можливість динамічної генерації CV і персональних web-сторінок суб'єктів освітньої діяльності на основі їхніх досягнень, зареєстрованих у порталі.

TRUST Інструмент громадського контролю і впливу на якість освіти
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПОРТАЛ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ
Домашня сторінка Освітні ресурси Системи цінностей Рейтинги Допомога

Увійти / Зареєструватись

Наш намір: оприлюднення - прозорість - довіра

Портал збирає інформацію про вищі навчальні заклади країни, людей, що в них працюють та навчаються, їх досягнення та здобутки.

Переглянути інформацію про діяльність освітян України

Web-портфель досягнень в освіті та науці

Портал надає особистий простір освітянину для збереження інформації про його викладацькі та наукові досягнення, автоматично створює й динамічно доповнює резюме, зберігає його на персональній Web-сторінці.

Створити власне професійне портфоліо

Суспільство - головний контролер якості досягнень

Портал дозволяє оцінити досягнення освітян за різними шкалами цінностей, поділитися власною оцінкою та переглянути результати оцінювання інших користувачів.

Оцінити якість освіти

Tempus
Towards Trust in Quality Assurance Systems
http://dovira.eu

Version - 3.1.0
Портал знаходиться у режимі beta-тестування.

Рисунок 2 – Домашня сторінка

Отже, описано дві моделі, за допомогою яких можна здійснювати оцінювання рейтингу науковців.

За першою моделлю можна оцінювати рейтинг науковців певного закладу вищої освіти за наукометричними базами даних Web of Science та Scopus на поточний момент.

Друга модель дозволяє зберігати інформацію про публікації та інші досягнення науковця, включаючи повні тексти. Це дозволяє оцінювати рейтинг науковця за більшою кількістю параметрів і створювати необхідні вихідні форми для подальшого їх використання.

INSTRUMENTS TO EVALUATE OF SCIENTISTS' RATING

Vlashchenko Liudmila Heorhijevna, Deputy Director of Information Technology of Science library of Kharkiv national university of radio electronics, Kharkiv, Ukraine,

Nikitenko Oleksandr Mykolayovych, PhD, Associated Professor of Metrology and Technical Expertise department of Kharkiv national university of radio electronics, Kharkiv, Ukraine

Two models to estimate scientist rating was described. One model proposes to use data from international scientometric databases to evaluate the scientists rating. Three approaches using to estimate rating was shown. Another model proposes to use the TRUST National Higher Education Quality Assurance Portal to estimate the higher school's rating. This allows you to store information about publications and other achievements of the scientist, including full texts, to estimate scientists rating using more factors and to design necessary output forms for later use.

Keywords: scientometric database, researcher's rating, scientometric indicator